

УДК 378.046.4

ДО ПРОБЛЕМИ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ»

Павленко М.С.

Національний університет «Львівська політехніка»

У статті автором здійснено теоретичне обґрунтування визначення сутності поняття «розвиток професійної мобільності». Роль професійної мобільності у сучасному суспільстві. Фактори та критерії забезпечення професійної мобільності. Значущість професійної мобільності для розвитку та зміцнення інтелектуально-освітнього середовища.

Ключові слова: мобільність, професійна мобільність, розвиток професійної мобільності, педагог.

Актуальність дослідження. Сучасна людина живе у складному світі, який швидко розвивається. Стрімкий розвиток соціального, економічного, культурного життя, суспільства і окремої людини викликає нагальну потребу у конкурентоздатних фахівцях, які можуть приймати та реалізовувати нестандартні рішення, уникати стереотипів. Як зазначено в Концепції розвитку професійно-технічної освіти України та Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті нагальною потребою є забезпечення підготовки кваліфікованих кадрів, які здатні до творчої праці, професійного саморозвитку, впровадження наукоємних та інформаційних технологій, конкурентоспроможних та мобільних на ринку праці.

Сьогодні вимагає від людини в цілому й фахівця-професіонала зокрема, бути готовим до постійного оновлення знань, об'єктивного зростання, освоєння нових інформаційних джерел та технологій, оперативного реагування на їх зміни, бути конкурентоспроможним у будь-якій сфері діяльності.

Постановка проблеми. Могутні інтеграційні процеси, все сильніше захоплюють всі сфери суспільного життя, вимагають адекватних відповідей від вищої освіти, посилення організації підготовки сучасного фахівця, які відповідають всім вимогам міжнародного співтовариства. Інтеграційний процес полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті і науці, розширенні власних культурних і наукових досягнень в ЄС. Відповідні дії спрямовані на зміцнення в Україні європейської культурної ідентичності і посилення інтеграції в загальноєвропейське інтелектуально-освітнє середовище. Особливо важливим є виконання сумісних культурних, наукових і освітніх проектів, залучення українських педагогів, учених і фахівців до загальноєвропейських програм наукових і освітніх досліджень. Все це вимагає від ВНЗ вирішення багатьох важливих завдань серед яких: модернізація державної системи контролю якості підготовки фахівців; створення внутривузівської системи управління якістю навчання; розробка форм нової документації; створення навчально-методичного забезпечення підготовки висококваліфікованого фахівця; модернізація схеми фінансування; залучення студентів у процес управління навчально-виховним процесом у ВНЗ; розвиток академічної мобільності.

Отже, сучасні реалії ставлять перед вищою школою цілком точні завдання щодо підготовки спеціалістів, які мають відрізнятись високим рівнем духовної культури, бути здатними до демо-

кратичних форм організації влади і управління, утвердження ринкових відносин, до свідомого й відповідального самовизначення, саморозвитку, самостійного вибору та мобільності в реалізації власного життєвого шляху.

Згідно з Концепцією розвитку освіти України основна мета професійної освіти – підготовка кваліфікованого фахівця відповідного рівня і профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, відповідального, такого, що вільно володіє своєю професією і орієнтованого в суміжних галузях діяльності, здатного до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного зростання, соціально-професійної мобільності.

Розвиток освітніх інновацій цілком залежить від рівня підготовки фахівців, від здатності оперативного реагувати у своїй діяльності на зміни потреб суспільства, ринку праці, розвиток технологій.

Тому в цій ситуації, педагог покликаний сприяти розвитку особистості, орієнтуватися в мінливому суспільстві, брати участь у його перетворенні і тому сам повинен бути готовим до діяльності в нових динамічних соціокультурних і професійних умовах інноваційного освітнього простору. Іншими словами, бути мобільним.

Мета статті полягає в обґрунтуванні сутності поняття «розвиток професійної мобільності педагога».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Увага до професійної мобільності стала предметом досліджень науковців різних галузей у 70-х роках ХХ століття. Першими науковцями, які говорили про професійну мобільність як невід'ємну складову суспільного життя були: Б. Барбер, Ю. Веніга, Е. Гідденс, П. Сорокін. Наукові праці І. Вишнеградського, Б. Гершунського, Б. Матіна, І. Янжули безпосередньо були присвячені вивченню історичного аспекту виникнення проблеми професійної мобільності в науці та освіті. Також до проблеми формування професійної мобільності, як здатності людини швидко й ефективно самоорганізуватися, змінюватися відповідно до життєвих і професійних потреб, адаптуватися до певного професійного середовища та професійних груп й, кінець-кінців, ефективно працювати викладено у працях вчених: Л. Сушенцевої, І. Шпекторенко, Б. Ігошева, Р. Пріми.

Основна частина. Якщо у недалекому минулому попередні покоління здобували професію на все життя, то нинішнє має бути готовим до зміни професійної діяльності та володіти соціально-професійною мобільністю через швидкі зміни виробничих умов. Відповідно до новітніх

реалій, професія більше не являється центром життєвого циклу людини, а навпаки відображує одну з можливих форм соціального пристосування і творчої самореалізації особистості. Обсяги і складність інформації, яку сучасна людина змушена засвоювати у всіх сферах свого життя: соціальної, економічної, професійної, побутової та ін. Це вимагає від особистості вміння оперативно оновлювати свої знання, гнучко орієнтуватись у безперервних змінах інформаційного середовища. Іншими словами, щоб бути успішним і конкурентоздатним фахівець повинен володіти певними особистісними якостями – бути рухливим, мобільним, готовим до будь-яких змін, вміти швидко і ефективно адаптуватися до нових умов.

Також одним із пріоритетних напрямків подальшого розвитку України – це орієнтація на європейську інтеграцію. Важливу роль у цьому процесі відіграє адаптація вітчизняної моделі загальноосвітнього навчання до вимог європейської освітньої системи, яка ґрунтується на п'ятих основоположних принципах створення єдиного освітнього простору: багатокультурність, мобільність, відкритість, компетентність, навчання без вікових меж. Відтак, актуальності набуває проблема здатності сучасного педагога гнучко реагувати на постійно змінювані умови та зміст своєї професійної діяльності, самостійно працювати над власним розвитком, підвищенням освітнього й культурного рівнів, набувати необхідних для професійної діяльності знань, умінь і навичок, критично мислити, володіти стійкою системою мотивів і потреб соціалізації, активно і творчо діяти та бути конкурентоздатним.

Виклики суспільства й освіти спрямовують педагога на постійний пошук шляхів удосконалення навчально-виховного процесу, передбачають наступність між допрофільним і профільним етапами навчання. Освіті потрібен учитель, який працює у форматі творчих шукань, що ґрунтуються на здобутках традиційної методики та включають інноваційні елементи. Сьогодні вимагає від сучасного педагога бути мобільним.

Мобільність – (від франц. *mobile* – рухливий, рухливість, здатність до швидкого пересування) у загальноприйнятому значенні визначається як здатність до швидкої зміни стану, статусу, вміння швидко орієнтуватися в ситуації, знаходити потрібні форми діяльності. Крім того, мобільність розглядається як соціальна категорія (перехід людей з одних громадських груп, шарів до інших). Більш вузьке розуміння мобільності пов'язано з безпосереднім швидким виконанням певних завдань [1, с. 534].

Можна погодитись з думкою Ю. Калиновського, який зазначає, що критеріями мобільності є:

- властивості та якості особистості: відкритість світу, довіра до людей і до себе, гнучкість, оперативність, локалізація контролю, толерантність;
- вміння: рефлексії, саморегуляції, самовизначення, цілепокладання;
- здібності: бачити і розуміти сутність змін у соціумі;
- бачити варіативність і альтернативність розвитку ситуації;
- конструктивно, продуктивно мислити;
- проектувати необхідні зміни в мікросоціумі;
- вирішувати проблеми;

– адаптуватися до змін [2, с. 284].

Термін «соціальна мобільність» уведено в соціологію П. Сорокіним. Без сумніву, наукова праця П. Сорокіна – найдосконаліше за своєю системністю і багатогранністю джерело, на яке посилаються практично всі сучасні дослідники мобільності. При цьому соціологи зосереджують основну увагу, насамперед, на цілях і мотивах мобільності та соціальної адаптації, переміщеннях індивідів у сферах суспільного життя, шансах на кар'єру тощо.

Усі види соціальної мобільності об'єктивно впливають на професійну мобільність і цей вплив є взаємним. Так, у структурі професійної мобільності виділяється окремий її важливий елемент – професійну навченість, що є фактично академічною мобільністю особистості, яка багато у чому визначає сформованість професійної мобільності [3, с. 362]. Таким чином, професійна мобільність людини формується у соціальному, академічному, культурному, соціокультурному та професійному середовищі.

Як вважає Л. Сушенцева, висока професійна конкурентоспроможність проявляється у здатності особистості самостійно знайти шляхи самореалізації, самовдосконалення, уникнути застрягання в періодах вікових і професійних криз, не піддатися маргіналізації свідомості. Саме такі особистості становитимуть основу соціального фундаменту демократичного суспільства й поповнять клас «професіоналів».

Поняття «професійна мобільність» має декілька визначень, які, за великим рахунком, є тотожними. Вони характеризують мобільність як здатність людини швидко й ефективно самоорганізовуватися, змінюватися відповідно до життєвих і професійних потреб, адаптуватися до певного професійного середовища та професійних груп й, кінець – кінців, ефективно працювати. Заслуговує на увагу тлумачення терміну «професійна мобільність», яке наводить Л. Сушенцева. На думку науковця, «професійна мобільність» – являється складним, інтегративним, багатофакторним утворенням. Це властивість особистості, яка забезпечує внутрішній механізм її розвитку; діяльність особистості (обумовлену подіями, що швидко змінюють соціальне професійне середовище), результатом якої є її самореалізація в обраній професії та житті; процес самовдосконалення особистості та перетворення навколишнього професійного і життєвого середовища. Професійна мобільність забезпечує: розвиток людини через сформованість ключових, загально професійних компетенцій; діяльність людини детерміновану подіями, що змінюють середовище (результатом діяльності виступає самореалізація особистості яку професії, такі в повсякденному житті); процес перетворення людиною не тільки самої себе, а й професійно-життєвого середовища [4, с. 40].

Наприклад, І. Шпекторенко розглядає професійну мобільність як:

- здатність (тобто готовність) особистості досить швидко і успішно оволодівати новою технікою і технологією, набувати знання та уміння, які забезпечують ефективність нової професійно орієнтованої діяльності;
- рухливість особистості, спроможність її до динамічного нарощування власного ресурсу, до швидкого пересування, змін;

- ознаку кар'єрного розвитку індивіда;
- процес переходу індивіда або професійної групи з однієї професійної позиції в іншу [5, с. 467-472].

Значущість професійної мобільності, на думку Н. Василенка, зумовлена декількома причинами, які умовно можна поділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні причини визначаються змінами в середовищі життєдіяльності людини, які можуть мати глобальний та індивідуальний характер. Глобальні зміни викликані реструктуризацією економіки, а індивідуальні – зміною професії, робочого місця, статусу в організації в результаті різних причин (стан здоров'я, зміна місця мешкання тощо). Науковець стверджує, що внутрішні причини обумовлені індивідуальною спрямованістю особистості. З одного боку вони визначаються мотивацією успіху, яка викликає в особистості прагнення до вдосконалення професійних умінь та навичок, саморозвитку, кар'єрного зростання, а з іншого боку – пізнім професійним самовизначенням, що передбачає перехід до професії, яка значно відрізняється за профілем від одержаної раніше професійної освіти. Сучасна ситуація в суспільстві вимагає від людини здатності до самозміни як способу прийняття виклику швидко змінюваній реальності з орієнтацією на автономність, незалежність, опору на власні сили [6, с. 15].

Науковець І. Хорев у своєму дослідженні теж розділяє поняття професійної мобільності на зовнішні й внутрішні чинники. Науковець зазначає, що зовнішні спричинені об'єктивною необхідністю зміни спеціальності, спеціалізації, статусу особистості. А вже внутрішні зумовлені індивідуальними особливостями, пов'язаними з мотивацією успіху, спрямованістю особистості на вдосконалення професійних навичок, саморозвиток, кар'єрне зростання. Внутрішні чинники можуть бути пов'язані також із схильністю людини до зміни предметної діяльності, пізнім професійним самовизначенням, різноманітними особистими проблемами [7, с. 243].

Професійна мобільність також може розглядатися як горизонтальна та вертикальна мобільності. Під горизонтальною професійною мобільністю слід розуміти перехід індивіда з однієї професійної групи в іншу, що розташована на тому ж рівні у плані оплати праці й престижності професії, тобто переміщення фахівця без якісної зміни професії і кваліфікації. Під вертикальною професійною мобільністю мається на увазі переміщення індивіда з одного професійного прошарку в інший. Соціологи, як правило, під професійною мобільністю розуміють плинність кадрів, аналізуючи яку, вони констатують динаміку розвитку у суспільстві різних професійних груп.

Здатність людини протягом життя навчатися і змінювати вид діяльності, зумовлюється цілим рядом причин, які можна розподілити на зовнішні та внутрішні. Є. Іваніченко також посилається на внутрішні та зовнішні причини формування професійної мобільності. На думку дослідника, внутрішні причини професійної мобільності – це якості особистості, освіта і вплив на свідомість людини професійного середовища, що зумовлює відповідний рух людини в межах одного якогось професійного середовища (професійну актив-

ність, діяльність), або перехід в інше, більш привабливе у певний відрізок часу. Зовнішні причини визначаються змінами у середовищі його життєдіяльності. Ці зміни можуть мати колективний та індивідуальний характер. Індивідуальні зміни можуть бути викликані необхідністю зміни професії, робочого місця, статусу в організації у результаті зміни місця проживання, нових сімейних обставин, погіршення стану здоров'я.

При підготовці фахівця у вищому навчальному закладі здійснюється активний пошук можливостей розвитку, формування системи ціннісних орієнтацій, моделювання свого майбутнього, формування образу майбутньої професії. Саме на цьому етапі надзвичайно важливо сформувати у студентів внутрішнє усвідомлення багатоваріантності можливостей розвитку, уміння співвідносити особисті ціннісні орієнтації із загальнолюдськими, уміння сприймати світ в русі, пристосовуватися до нестримно змінних умов, тобто формувати професійну мобільність [8, с. 115].

Професійна мобільність відіграє надзвичайно важливу роль у сучасному суспільстві, адже вона прямо пов'язана з рівнем професійної освіти людини і є найбільш надійним каналом вихідної професійної мобільності. Цілком слушною є думка Р. Пріми стосовно того, що професійну мобільність педагога доцільно розглядати як: «підґрунття ефективного реагування особистості на «виклик» сучасного суспільства, своєрідний особистісний ресурс, що лежить в основі дієвого перетворення суспільного довкілля і самого себе в ньому; системне багатогранне явище, що вимагає інтегрованого, міждисциплінарного підходу щодо дослідження; внутрішній (мотиваційно-інтелектуально-вольовий) потенціал особистості, що лежить в основі гнучкої орієнтації і діяльнісного реагування в динамічних соціальних і професійних умовах у відповідності з власними життєвими позиціями; забезпечує готовність до змін і реалізацію цієї готовності у своїй життєдіяльності (готовність особистості до сучасного життя з його багатоаспектними чинниками вибору); детермінує професійну активність, суб'єктивність, творче ставлення до професійної діяльності, особистісного розвитку, що сприяє ефективному розв'язанню фахових проблем» [9].

Філософський підхід до проблеми формування професійної мобільності характеризують праці Е. Дюркгейма, М. Вебера, в яких науковці розкривають сутність феномену «мобільність» крізь призму законів діалектики. А саме: економіка досліджує мобільність з позиції характеру перебігу процесів мобільності, педагогіка – проблеми формування індивідуальної мобільності кожної людини, сутнісних характеристик мобільності як якості особистості. У психології професійна мобільність визначається як механізм соціальної адаптації, що дозволяє особистості управляти своєю професійною поведінкою.

Ми погоджуємося з думкою С. Вишнякової, що професійна мобільність – здатність і готовність працівника швидко засвоювати технічні засоби, технологічні процеси та нові спеціальності чи зміни в них, це потреба постійно підвищувати свою освіту і кваліфікацію [10, с. 262]. О. Малигіна визначає професійну мобільність як специфічний вид діяльності, у процесі якої формують-

ся та реалізуються здібності людини засвоювати нове у професійній сфері [11, с. 76].

Важливим фактором забезпечення професійної мобільності Б.Ігошев вважає наявність у людини певних особистісних якостей та здібностей і виділяє наступні:

- соціальна активність, що виражається в готовності брати участь в різних громадських заходах, проектах різної змістовної спрямованості;
- висока адаптивність до різних суспільних ситуацій, функціонально різних видів діяльності;
- креативність, творче перетворення будь-якої ситуації [12, с. 108-109].

Як зазначає Ю. Биктуганов, професійна мобільність є найважливішою якістю особистості сучасного вчителя, що дозволяє йому успішно адаптуватися до умов, що змінюються у професійній навчально-виховній діяльності і вирішувати педагогічні завдання у відповідність з професійним призначенням, виступаючи основою його професійного зростання. Якісними характеристиками професійної мобільності вчителя є: когнітивність, оперативна і регулятивна діяльність. Також науковцем визначено рівні прояву професійної мобільності. Це потенційно-немобільний (низький), умовно-мобільний (середній) і потенційно-мобільний (високий), критеріями їх оцінки виступають рівень знань, володіння технологіями педагогічної діяльності і педагогічна рефлексія.

У своїх наукових працях Ю. Биктуганов стверджує, що ефективність розвитку професійної мобільності вчителя може бути забезпечена, якщо:

- реалізація проектною діяльністю вчителів в системі додаткової освіти базується на комплексі методологічних підходів (системного, компетентнісного, особистісно-діяльнісного аксіологічного) та принципах детермінованості, наступності, динамічності та перспективності;

- розвиток мобільності вчителів носить диференційований та індивідуальний характер, забезпечуючи, з одного боку, вдосконалення вчителем технології організації проектною діяльності учнів у початковій і позашкільній діяльності;

- сприяє цілеспрямованій діяльності вчителя з безперервного саморозвитку, саморефлексії і управління своїм професійним ростом;

- технологія реалізації проективної діяльності забезпечує професійно-особистісне зростання вчителя, підвищуючи його професійну мобільність і виконуючи діагностичну, прогностичну і розвиваючу функції;

- створені умови, необхідні для розвитку професійної мобільності вчителя в системі додаткової освіти [13].

На думку Ю. Клименко, яка досліджує професійно-педагогічну мобільність, важливу роль у досліджуванні цього явища відіграє «ідеал», якого слід прагнути у професійній підготовці вчителів. Останнім часом у науковій літературі набуло поширення поняття «професійно мобільний пе-

дагог», під яким розуміється людина, спроможна вдосконалюватися, гнучко реагувати на нові вимоги та умови існування, адаптуватися до них (Л. Амірова); особистість, яка володіє сенситивністю до інноваційних змін в освіті, здатністю до внутрішньої мобілізації власних ресурсів з метою адаптації в освітньому середовищі, що постійно змінюється, нарощування власного ресурсу для розв'язання нових завдань, а також готова до оволодіння новими педагогічними технологіями (Л. Горюнова); інтегративна властивість особистості, що передбачає динамічний стан індивіда, здатного гнучко адаптуватися до зміни змісту та умов професійно-педагогічної діяльності, усвідомлювати необхідність безперервної самоосвіти й спроможного за її допомогою підтримувати свій професійно-творчий і соціальний потенціал (І. Нікуліна) [14, с. 9].

І. Якиманською з'ясовано, що однією з педагогічних умов формування професійної мобільності є створення позитивної мотивації на професійну мобільність при особистісно орієнтованому навчанні. Така організація процесу навчання дозволяє приділяти увагу розвитку індивідуальних здібностей студента, визнаючи його основною цінністю всього навчального процесу [15].

Отже, розвиток професійної мобільності педагога залежить, перш за все, від психічних новоутворень і професійно важливих якостей, які повинні з'явитися в результаті готовності до швидкого адаптування нових умов праці, здатності самостійно, результативно і відповідально розв'язувати професійні проблеми.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Поняття «мобільність» – це одна із суттєвих характеристик людини, яка проявляється у професійній діяльності. Процес швидкої зміни техніки та технологій виробництва, впровадження та розвитку інновацій не може супроводжуватися без розвитку професійної мобільності. Професійна мобільність – це готовність до оперативної реалізації оптимальних способів виконання різноманітних завдань у межах своєї професії, володіння професійними прийомами і вміннями та ефективне їх використання з метою виконання будь-яких завдань у суміжних галузях. Таким чином, на підставі проведеного дослідження, ми вважаємо, що «розвиток професійної мобільності педагога» – це явище, що інтегрує соціально-педагогічний досвід, професійні знання та вміння й особистісні риси фахівця. Засвідчило нашу гіпотезу про те, що розвиток професійної мобільності педагога є чинником успішної діяльності, показником потенційних можливостей педагога щодо реалізації функціональних обов'язків і виявляє свій зовнішній прояв у педагогічній діяльності, забезпечує соціальну й професійну самоорганізацію особистості, відкритість до змін і творчого пошуку, здатність до самовираження та самостворення, готовність і здатність адаптуватися до певного професійного середовища.

Список літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – С. 1440.
2. Калиновский Ю. И. Развитие социально-профессиональной мобильности андрогога в контексте социокультурной образовательной политики региона: диссертация д-ра пед. наук / Ю. И. Калиновский. – СПб.: 2001. – С. 470.

3. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество / П. А. Сорокин. – М.: Академия, 1992. – С. 544.
4. Сушенцева Л. Л. Формування професійної мобільності майбутніх кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах: теорія і практика: [Монографія] / за ред. Н. Г. Ничкало. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2011. – С. 439.
5. Шпекторенко І. Поняття та структура феномену професійної мобільності державного службовця / І. Шпекторенко // Університетські наукові записки. – 2007. – № 4 (24). – С. 467-472.
6. Василенко Н. Формування професійної мобільності майбутніх соціальних працівників у процесі навчання у ВНЗ [Текст] / Н. Василенко // Науковий вісник. – 2012. – Вип. 18. – С. 14-18.
7. Хорев І. Теоретичні проблеми дослідження наукових засад професійної мобільності викладача вищої школи [Текст] / І. Хорев // Вісник Львівського ун-ту. Сер. педагогіка. – 2009. – Вип. 25, Ч. 3. – С. 242-249.
8. Іванченко Є. А. Професійна мобільність майбутніх фахівців / Є. А. Іванченко. – О.: Просвіта, 2004. – С. 120.
9. Пріма Р. М. Формування професійної мобільності майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика [монографія] / Раїса Миколаївна Пріма. – Дніпропетровськ: ІМА-ПРЕС, 2009. – С. 101-102.
10. Вишнякова С. М. Профессиональное образование. Ключевые понятия, термины, актуальная лексика: словарь / С. М. Вишнякова. – М.: НМЦ СПО, 1999. – С. 538.
11. Малыгина О. А. Профессиональная мобильность выпускника технического университета как одна из целей высшего образования / О. А. Малыгина // Научные технологии. – 2009. – Т. 10, № 7. – С. 73-80.
12. Игошев Б. М. Организационно-педагогическая система подготовки профессионально мобильных специалистов в педагогическом университете: [монография] / Б. М. Игошев. – М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2008. – С. 201.
13. Биктуганов Ю. И. Развитие профессиональной мобильности учителя средствами проектной деятельности в системе дополнительного образования: [автореферат] / Б. М. Игошев. – М.: 2013. – С. 23.
14. Латуша Н. В. Поняття «Професійна мобільність» у педагогічному аспекті // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2014. Вип. 42. Ч. 2 – С. 9.
15. Якиманская И. С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе. – М.: Сентябрь, 1996. – С. 96.

Павленко М.С.

Национальный университет «Львовская политехника»

К ПРОБЛЕМЕ СУЩНОСТИ ПОНЯТИЯ «РАЗВИТИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ МОБИЛЬНОСТИ»

Аннотация

В статье автором осуществлено теоретическое обоснование определения сущности понятия «развитие профессиональной мобильности». Роль профессиональной мобильности в современном обществе. Факторы и критерии обеспечения профессиональной мобильности. Значимость профессиональной мобильности для развития и укрепления интеллектуально-образовательной среды.

Ключевые слова: мобильность, профессиональная мобильность, развитие профессиональной мобильности, педагог.

Pavlenko M.S.

Lviv Polytechnic National University

THE PROBLEM OF THE CONCEPT OF «DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL MOBILITY»

Summary

The author of the theoretical justification defining the essence of the concept of «development of professional mobility.» The role of professional mobility in modern society. Factors and criteria of professional mobility. The importance of professional mobility for the development and strengthening of intellectual and educational environment.

Keywords: mobility, professional mobility, the development of professional mobility, teacher.